

Stenbockskolan
Boxholms kommun

Stenbockskolans plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Verksamhetsformer som omfattas:

Grundskola F-9, anpassad grundskola åk 7-9 samt fritidshemmet

Läsår: 2024-2025

Innehållsförteckning	sid
Inledning	3
Definitioner av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering	3 - 4
Delaktighet och förankring	5
Förebyggande och främjande arbete	
Kartläggning	6
Identifierade problemområden	7
Övriga trivselåtgärder	7
Trygghetsskapande arbete stadievis	
ÅK F-3	8
ÅK 4-6	9
ÅK 7-9	9
Anmälningrutiner	10
Utredning	10-12
Åtgärder	12
Dokumentation	13
Uppföljning	13
Läsårsarbete	14

Inledning

Alla barn och elever är skyddade mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Arbetet har sin utgångspunkt i denna förvaltningsövergripande plan som fungerar som en mall för respektive förskola/skola i Boxholm kommun. Samtliga planer för pågående läsår publiceras på kommunens hemsida senast sista oktober.

Enligt skollagen är alla verksamheter som regleras av skollagen skyldiga att vidta åtgärder för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna finns i skollagens sjätte kapitel.

Huvudmannen, i detta fall kommunstyrelsen, har det övergripande ansvaret för arbetsmiljön i verksamheten. Ansvaret för det systematiska arbetsmiljöarbetet har nämnden delegerat till utbildningschefen, som i sin tur har delegerat ansvaret till rektorerna. I ansvaret ingår att barn och elever har en arbetsmiljö som är utvecklande och fri från kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Huvudmannens ansvar att utreda omständigheterna kring misstänkta kränkningar, trakasserier och diskriminering är delegerat till rektorer.

Ansvaret för att ta emot anmälningar har kommunstyrelsen delegerat till rektorerna, som skyndsamt för informationen vidare till huvudman.

Definitioner

Diskriminering enligt diskrimineringslagen är förenklat att någon missgynnas.

Missgynnandet ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Det är bara enskilda personer som kan bli diskriminerade i lagens mening. Man kan alltså inte diskriminera en grupp eller organisation. Den som diskriminerar kan vara en enskild person, men den som leder verksamheten som utför diskrimineringen bär det yttersta ansvaret. I skolan/förskolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering eftersom det behöver finnas en uppenbar strukturell maktobalans mellan den som diskriminerar och den som blir diskriminerad. Detta kan till exempel ske genom skolans/förskolans regler och rutiner som missgynnar vissa elever/barn.

Diskriminering förutsätter ett maktövertag hos den som diskriminerar – alltså kan en personal i t.ex. skola/förskola diskriminera en elev/ett barn, men inte tvärtom. En elev/ett barn kan därmed inte heller diskriminera en annan elev/ett annat barn, eftersom de är jämställda. När det inte finns någon obalans i makten mellan de som är inblandade, till exempel om båda eller samtliga är elever/barn på skolan/förskolan, så klassas handlingen istället som trakasserier.

De sex olika typerna av diskriminering

Direkt diskriminering: När någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: När det finns en regel eller en rutin som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med visst kön, viss könsidentitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder. Då kan regeln vara diskriminerande, trots att det är samma regel som tillämpas för alla.

Bristande tillgänglighet: När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte genomför skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Instruktioner att diskriminera: När personal i skola/förskola ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning att diskriminera någon annan.

Trakasserier: Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier: Ett uppträdande av sexuell natur som kränker ett barns eller en elevs värdighet. Det kan handla om kommentarer, att någon tafsar eller kastar närgångna blickar.

Diskrimineringslagen kräver inte ett bakomliggande syfte eller en avsikt (så kallat uppsåt) för att en handling ska räknas som diskriminering.

Definition av kränkande behandling

Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet. En kränkande behandling kan alltså inte kopplas till de sju olika diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat. **Det är barnet eller eleven som upplever sig utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat och kränkande.** För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet eller ta hjälp av personal att göra detta. Det är viktigt att förstå yngre barn inte alltid har möjlighet att förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn.

Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.

Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. **Kränkande behandling kan t ex vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. De kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling kan också förekomma på sociala medier.**

Delaktighet och förankring

Det är viktigt att samtliga inblandade känner sig delaktiga i planen. Planen behöver också förankras hos elever, vårdnadshavare och inom verksamheten.

Förankring hos elever/barn och vårdnadshavare sker genom:

- Föräldrainformation via mail från rektor där även planen bifogas.
- Elevrådsmöten. Elevrådet träffas en gång i månaden och där arbetar man bland annat med trygghet och trivsel.
- Mentorstid. Planen går igenom på mentorstid och arbete med trygghet och trivsel genomförs på mentorstid
- Föräldramöte. Information kring arbetet ges vid föräldramöten.
- Utvecklingssamtal. Planen eller nyckelfrågor ur den kan vara en stående punkt vid utvecklingssamtal.

Förankring hos personal sker genom:

- Arbetslag. Det är en levande fråga på arbetslagsmöten.
- Ämneslag. Det är även ett inslag på ämneslagsmöten.
- Trygghetsteam. Trygghetsteamet har en viktig roll på skolan i trygghetsarbetet.

Delaktighet hos elever/barn och vårdnadshavare nås genom:

- Föräldramöte
- Temadag gällande trygghet och värdegrundsarbete
- Utvecklingssamtal
- Trygghetsenkät. Både elever och vårdnadshavare genomför enkäten en gång per läsår.
- Elevråd. Elevrådet arbetar fortlöpande med trivsel och trygghet. Skolans trivselregler är framtagna av elevrådet, här kan en uppdatering behövas.
- Elevskyddsombud. Ett elevskyddsombud utses i årskurs 7-9. Ombuden kan utses ur elevrådet. ES är delaktiga vid analys av trygghetsenkäter, utvärdering av trygghetsteamets arbete och deltar vid enhetens trygghetsvandringar en gång per termin. ES träffar också två gånger om året skolans ledningsgrupp.

Delaktighet hos personal nås genom:

- Utbildning i normkritik och likabehandling.
- Trygghetsteam. THT har en stående punkt på arbetslagsmöten och ledningsgruppens möten. Information och arbete sker fortlöpande under året.
- Trygghetsenkät.

Förebyggande och främjande arbete

Kartläggning

Syftet är att upptäcka risker för kränkande behandling, trakasserier och diskriminering eller andra hinder för barns lika rättigheter och möjligheter. Det är viktigt att regelbundet kartlägga barnens och elevernas trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Genom att kartlägga den egna verksamheten säkerställs att de åtgärder som genomförs motsvarar verksamhetens faktiska behov. Kartläggningen ska leda till att verksamheten får förståelse för eventuella risker. En kartläggning kan innehålla många olika moment t ex enkäter, samtal/intervjuer med elever/personal enskilt eller i grupp, arbetslagsträffar, trygghetsvandringar, dokumentation av tidigare kränkings- och diskrimineringsärenden och översyn av rutiner.

Det är viktigt att kartläggningen görs utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Kartläggningen ska ha ett generellt anslag med inriktning på förhållanden inom verksamheten och inte enskilda individers etniska tillhörighet, religion, sexuella läggning etc. Det ska alltså inte göras någon kartläggning på individnivå avseende personliga förhållanden och eventuellt känsliga personuppgifter får inte kunna kopplas ihop med någon individ.

Vi kartlägger på följande sätt:

- Noggrann dokumentation för att identifiera mönster hos individer eller grupper.
Dokumentationen används också för att synliggöra otrygga platser.
- Elevskyddsombud/en informerar fortlöpande på elevråd
- Trygghetsenkät
- Trygghetsvandring

Efter utförd kartläggning analyseras resultatet gemensamt av trygghetsteamet, EHT, elevrådet och ledningsgruppen. Trygghetsteamet och EHT använder sedan analysen i sitt arbete. Ett exempel på åtgärd med hjälp av analys är att ytterligare personal sätts in på platser som pekats ut som otrygga.

Identifierade problemområden under läsåret 23/24

Under kartläggning läsåret 23/24 identifierades omklädningsrummen i idrottshallen och skolgårdarna som två platser där elever inte kände sig trygga. Kartläggning skedde genom trygghetsenkät, observationer och direkt information från vårdnadshavare och elever. Följande åtgärder vidtogs/vidtogs för ökad känsla av trygghet.

Omklädningsrum

- Ökad vuxennärvaro
- Ökad uppsikt vid särskilda platser vid särskilda tillfällen
- Om nödvändigt och möjligt-schemaändringar

Skolgårdarna

- Ökad vuxennärvaro
- Ökad uppsikt vid särskilda platser vid särskilda tillfällen

Övriga trivsel och trygghetsfrämjande åtgärder som ska användas/ används

Skolan kommer även att revidera och förbättra sina preventiva trygghetsfrämjande åtgärder. Det ska ske i samarbete med EHT. Stenbockskolan F-9 blir en mobilfri skola från och med vecka 45. Då kommer mobiltelefonerna att samlas in på morgonen och ges åter när eleverna går hem för dagen. Detta är ett viktigt led i vårt trygghetsarbete då vi har sett att mobiltelefonerna är en del i många kränkningar som sker.

Det kommer även att handla om att arbeta aktivt årsvis med att lära ut och implementera moment och förhållningssätt som:

- Självkänsla-Självbild
- Språkbruk
- Känsloreglering
- Netikett
- Kunskap kring sömn, skärmtid, mat och rörelse
- Allmän info angående ANT
- Skapa en miljö där EHT syns mer i den dagliga verksamheten. Viktigt vid terminsstart.
- Fasta placeringar i klassrummen
- Underlätta vid övergångar.
- Fasta rutiner vid schemabrytande aktivitet så att alla elever upplever dagen som trygg.
- Samarbete med Polisen och Socialen. Polisen bjuds in till föräldramöten i samtliga årskurser på högstadiet. Redan från åk 4 kan det finnas vinster med att informera om riskerna med sociala medier för både elever och vårdnadshavare.
- Fadderverksamhet.

Genom enkätanalyser, samarbete med polis och EHT kommer vi stöta på nya områden att agera kring. Årshjulet för att förebygga otrygga grupper och miljöer revideras efter behov.

Trygghetsskapande arbete stadietvis

Åk F-3

Vad?	När?
Vänskapsvecka	februari
Trygghetsvandring	augusti
Bråka smartare	hela läsåret
Livet i Kramdalen	hela läsåret
Stopp min kropp åk 1-2	våren
Min kropp är min åk 3	vårterminen
FN-dagen	oktober
Arbete med barnkonventionen	november
Klassråd	en gång i månaden
Elevråd	på regelbunden basis
Fritidsråd	en gång i månaden
UR-filmer Vara vänner	vid behov
Rastaktiviteter	hela läsåret
Skogsdag åk 3 med åk 6	juni
Hälsosamtal i åk 1	någon gång under åk 1
Stöttning av speciallärare och specialpedagog	hela läsåret

Åk 4-6

Vad?	När?
Bråka smartare	hela läsåret
Tjej/killgrupper	vid behov
Klassråd	en gång i månaden
Elevråd	en gång i månaden
Pingisturnering	en gång per termin
Sociala medier - workshop med kurator	oktober/ november
Hälsa och mående - workshop med skolsköterska och kurator	höstterminen
Stöttning av speciallärare och specialpedagog	hela läsåret
Hälsosamtal åk 4	någon gång under läsåret

Åk 7-9

Cykelutflykt åk 7	augusti
Machofabriken	
Klassråd	en gång i månaden
Elevråd	en gång i månaden
Pingisturnering	
Fråga psykologen/ fråga kuratorn	regelbundet under läsåret
Gymnasiebesök åk 9	november
Stöttning av speciallärare och specialpedagog	hela läsåret
Syv-samtal åk 9	
Hälsosamtal åk 7	någon gång under läsåret

Anmälningsrutiner

Anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser som kan utgöra kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig händelsen är innan den anmäls till rektor som anmäler vidare till huvudman. Anmälan ska göras skyndsamt i systemet Prorenata.

Personal som känner sig utsatt eller råkar ut för tillbud använder systemet KiA

Skyldigheten att anmäla gäller inte bara om personalen får kännedom om att ett barn eller en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering utan också om personalen själv uppmärksammar eller på annat sätt får kännedom om en händelse som kan utgöra kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.

Arbetsgång anmälan vid misstänkt kränkning, diskriminering eller trakasserier

Elev/barn kontra elev/barn

- Personal får kännedom om händelsen/ser skett genom att elev eller vårdnadshavare berättar. Personal kan också observera händelser på egen hand. Information kan också komma från den utsattes vänner och klasskamrater.
- Anmälan görs i Prorenata
- Rektor informeras om händelsen via anmälan och fördelar därefter arbetet.

Elev/barn kontra vuxen

- Om man får kännedom om att en elev/ett barn känner sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad av en annan vuxen görs anmälan skyndsamt till rektor. Elev/barn kan också anmäla direkt till rektor. Rektor ansvarar sedan för utredningen enligt särskilda rutiner.

Utredning

Allmänt om utredning

Berörda barn, elever, vårdnadshavare och personal måste få kunskap om vem som är ansvarig för utredningen. De måste också få tydlig information om vad som kommer att hända härnäst och om de kommande stegen i processen, vad utredningen kommer att innehålla. **Det krävs inga bevis på att kränkning eller trakasserier skett för att en utredning ska inledas.**

Utredningsskyldigheten är också oberoende av om det förelåg en avsikt att kränka/trakassera eller inte. Skyldighet att utreda gäller även om barn/elev och/eller vårdnadshavare inte vill att händelsen ska utredas.

Huvudmannen är skyldig att utreda misstänkta kränkningar/trakasserier även om dessa sker från t ex föräldrar på besök i verksamheten. Även situationer som uppstår utanför verksamheten omfattas om de har koppling till verksamheten. Det kan t ex handla om sådant som händer på vägen till eller från verksamheten och på sociala medier.

Den som utreder måste skaffa sig en självständig uppfattning om vad som hänt. Man kan alltså inte låta saken bero om de inblandade lämnar motstridiga uppgifter.

Utredning ska innehålla;

- Allsidig och objektiv dokumentation från samtliga inblandades perspektiv.
- Information om hur och när v h informerats om händelsen.
- Information om huruvida anmälan gjorts till andra myndigheter
- Bedömning om det handlar om trakasserier/kränkningar.
- Information om beslutade åtgärder.

Syfte med utredning

Syftet med utredningen är att få tillräcklig information och kunskap om situationen, så att man kan bedöma om det är en kränkning/trakasserier och vilka åtgärder som måste vidtas för att få den eventuella kränkningen/trakasserier att upphöra. Utredningens omfattning och metod måste anpassas till varje enskilt fall.

Rutiner för utredning om elev/barn upplever sig kränkt eller trakasserad av annan/andra elev/er/barn.

- Den som får kännedom om händelse/er ansvarar för att anmälan upprättas i Prorenata.
- Rektor informeras och fördelar arbetet.
- En första bedömning om THT behöver kopplas in.
- Samtal förs med den som blivit utsatt. Rektor medverkar vid behov.
- Enskilda samtal med de som utsatts. Tydligt budskap att kränkningar och trakasserier omedelbart ska upphöra.
- Vårdnadshavare kontaktas. Mentor, THT eller rektor ansvarar för detta enligt överenskommelse
- En andra bedömning genomförds huruvida THT måste kopplas in.
- Uppföljningssamtal med inblandade parter sker senast en vecka efter rapportering.
- Huvudmannen tar kontinuerligt del av rapportering och rapporterar i sin tur vidare.

Rutiner för utredning om elev/barn känner sig diskriminerad, kränkt eller diskriminerad av vuxen.

- Skyndsam anmälan görs till rektor
- Rektor ansvarar initialt för utredning och tar de kontakter som anses nödvändiga för att fortsatt hantera ärendet.
- Rektor kontaktar *omedelbart* barn och utbildningsförvaltningen. Ärendet hanteras i fortsättningen av rektor tillsammans med förvaltningschef. Om det är personal som ska utredas sker det tillsammans med personalavdelningen HR, i samverkan med berördas fackliga ombud, som involveras utifrån ärendets specifika omständigheter.

Anmälan till andra myndigheter

Oavsett om en anmälan har gjorts till en annan myndighet eller inte är verksamheten skyldig att utreda misstänkta kränkningar/trakasserier och vidta relevanta åtgärder.

Var och en i personalen och huvudmannen har en skyldighet att anmäla till socialtjänsten om man misstänker att ett barn/elev far illa eller på annat sätt behöver stöd, hjälp och skydd enligt socialtjänstlagen. En del fall av kränkande behandling och trakasserier kan också utgöra brott. En bedömning om en polisanmälan ska göras bör ske i varje enskilt fall, men det finns ingen lagstadgad skyldighet för skolan att polisanmäla en elev som begått brott.

Vid händelse som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa ska Arbetsmiljöverket underrättas.

Åtgärder

Om en kränkning/trakasserier har skett måste omedelbara åtgärder sättas in. Vilka åtgärder som sätts in avgörs i det enskilda fallet. Det kan vara åtgärder som omfattar individ-, grupp- och organisationsnivå. Åtgärderna behöver ofta riktas mot alla inblandade i ärendet, mot den som utsatt eleven/barnet men också den utsatta kan behöva någon form av stöd.

Tänkbara åtgärder:

- återkommande samtal med elever/barn och vårdnadshavare
- observationer
- resurspersoner
- ökad uppsikt vid särskilda platser vid särskilda tillfällen
- omorganisation av och i grupper
- schemaändringar
- ändrat val av arbetssätt/läromedel
- kompetensutveckling

Dokumentation

Alla incidenter ska dokumenteras. Rektor är ansvarig för att alla känner till rutinerna. Dokumentation sker i Prorenata.

Om det är elev/barn som kränkt eller trakasserat är det den rapporterande, mentor eller Trygghetsteam som dokumenterar.

Om en elev upplever sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad av vuxen dokumenterar rektor enligt särskilda rutiner. Dokumentationen sker i personakter.

All dokumentation analyseras fortlöpande av THT/EHT med hjälp av elevråd och elevskyddsombud. Detta redovisas regelbundet till huvudmannen.

Uppföljning

För att veta om genomförda åtgärder har haft effekt, om målen uppnåtts, ska verksamheten följa upp och utvärdera genomförda åtgärder. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts tas in i efterföljande års plan.

I uppföljningen ska målen framgå, vidtagna åtgärder och vem som var ansvarig samt resultatet av åtgärderna.

Efter att ha utvärderat målen för föregående läsår och kartlagt nuläget ska det förebyggande arbetet planeras för kommande läsår. Åtgärderna ska handla om att undanröja risker för att barn och elever blir utsatta för kränkande behandling, trakasserier och diskriminering inom ramen för verksamheten. Mål ska sättas upp för det främjande och förebyggande arbetet samt vilka åtgärder som ska genomföras för att nå målen. För varje mål ska också en tidsplan bestämmas samt ansvariga utses.

Åtgärderna ska återspegla verksamhetens faktiska behov. Det betyder inte att det måste finnas ett barn/elev i verksamheten som kan drabbas idag utan att det finns risker eller hinder som skulle kunna leda till att någon blir kränkt, trakasserad eller diskriminerad.

Läsårsarbete

Ht 2024

Augusti

- Introducera och gå igenom planen tillsammans med personalen.
- Planen kommuniceras till eleverna,

September

- Meddela vårdnadshavare att planen finns tillgänglig på kommunens webbplats från och med 1 oktober.

Oktober

- Publicera planen på kommunens webbplats.

Vt 2024

April

- Uppföljning av planen och målen med personal.
- Enkät till vårdnadshavare och elever.

Maj

- Analys av insamlat material från kartläggningen.

Juni

- Planen revideras med nya mål och åtgärder.